

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра підприємництва, обліку та фінансів

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Наталія КИРИЧЕНКО

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 32 ЗЕЛЕНІ ФІНАНСИ

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень

бакалавр

(бакалавр, магістр)

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація

(освітньо-професійна програма) «Фінанси, банківська справа та страхування»

факультет

економічний

(назва факультету)

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма дисципліни «Зелені фінанси»

(назва навчальної дисципліни)

Для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування», спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Розробники:

Олександр ПРИСТЕМСЬКИЙ, професор кафедри підприємництва, обліку та фінансів, д.е.н., професор

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри
підприємництва, обліку та фінансів

Протокол від «29» _____ серпня _____ 2025 року № 1

Завідувач кафедри

Алла КАРНАУШЕНКО

«29» серпня _____ 2025 року

Схвалено методичною комісією економічного факультету

Протокол від «29» _____ серпня _____ 2025 року № 1

Затверджено на Вченій раді економічного факультету _____

Протокол від «29» _____ серпня _____ 2025 року № 1

1. Опис навчальної дисципліни «Зелені фінанси»

Найменування Показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва)	Обов’язкова (ОК 32)	
Змістових частин – 2	Спеціальності: <u>072 Фінанси, банківська справа та страхування</u> <u>ОПП</u> <u>«Фінанси, банківська справа та страхування»</u>	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково- дослідне завдання: <u>реферат, комплексне завдання на аналітичне дослідження проблеми</u> (назва)		3-й	-
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. самостійної роботи студента – 4 год.		6-й	-
		Лекції	
		20 год.	-
		Практичні, семінарські	
		24 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		46 год.	-
		Індивідуальні завдання:	
		-	
		Вид контролю: залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 60/60

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Зелені фінанси» є набуття знань щодо сутності стратегічного управління фінансами, практичних навичок використання методології стратегічного управління від аналізу до контролю, розроблення фінансових стратегій різними інституціональними секторами економіки, вміння використовувати необхідний інструментарій стратегічного фінансового менеджменту в конкретній ситуації при виробленні та реалізації управлінських рішень. Вивчення теоретичних основ фінансових відносин дає змогу досить швидко опанувати зміни, які відбуваються у фінансовій практиці.

Основним **завданням** вивчення дисципліни «Зелені фінанси» є вивчити теоретичні основи фінансів природокористування; дати правильне розуміння закономірностей у сфері фінансових відносин держави, господарства і населення; розкрити шляхи використання цих закономірностей у практиці фінансової роботи; визначити та обґрунтувати методологічні положення фінансової системи природокористування; дослідити функціонування фінансово-економічного механізму природокористування в умовах економіки, а також такі його складові, як стимулювання природоохоронної діяльності, управління фінансовими потоками у сфері природокористування, страхування екологічної безпеки та відповідальності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: теоретичні основи формування категорії «зелені фінанси», сутність і тенденції розвитку фінансових відносин та їх особливості у сфері державних фінансів і фінансів домогосподарств; тенденції змін клімату та проблеми, які при цьому виникають; нетрадиційні технології енергозбереження; концепцію зелених фінансів та основні шляхи їх розвитку; систему державного регулювання діяльності зелених фінансів, нормативні та законодавчі акти; методи планування і прогнозування фінансової діяльності; методи оцінки результатів фінансової діяльності для прийняття управлінських рішень.

вміти: об'єктивно оцінювати економічні процеси, які відбуваються в суспільстві; будувати бізнес-проекти по енергозаміщенню конкретних соціальних об'єктів; розробляти й вирішувати актуальні питання теорії і практики розбудови фінансової політики держави; орієнтуватись в питаннях державної фінансової політики; характеризувати і розраховувати фінансові ресурси; вибирати варіант дій щодо фінансових ситуацій; адаптувати здобуті знання до умов діяльності конкретного підприємства, організації, установи.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю

і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності:

ЗК1. Дотримання етичних принципів досліджень і інтелектуальної чесності, а також професійних кодексів поведінки;

ЗК4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів;

ЗК5. Здатність опанування базовими знаннями, включаючи сучасні наукові та технічні досягнення та використання їх в практичних ситуаціях;

ЗК6. Уміння виконання робіт та навчання з високим рівнем автономності, планування, організації та управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень;

ЗК7. Уміння використовувати інформаційні технології та інноваційні підходи;

ЗК10. Здатність до реалізації навчальних та соціальних завдань;

ЗК12. Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу інформації з різних джерел та проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК15. Уміння оцінювати соціальну значимість результатів своєї діяльності, нести соціальну відповідальність за результати виконаної роботи.

Фахові компетентності:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки та фінансів за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних та фінансових систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістова частина 1. Поняття зелених фінансів та фінансової інфраструктури

Тема 1. «Зелені» фінанси як основна перспектива системного розвитку

Етапи переходу до сестейного розвитку і «зелених» фінансів. Предмет науки зелені фінанси. Екологічні та соціальні аспекти переходу до сестейного розвитку. Зміст і особливості «зелених» фінансів. Людина в «зеленій» економіці. Виокремлення науки зелені фінанси в самостійний напрямок фінансових досліджень. Складові розвитку «зелених» фінансів. Функції зелених фінансів як відображення їх сутності і суспільного призначення. Структура фінансової системи України. Організаційно-правові основи побудови і функціонування фінансової системи. Фінансові ресурси держави, джерела і методи їх формування. Роль зелених фінансів в ринковій економіці.

Тема 2. Фінансові інструменти «зелених» фінансів

Поняття «зелені фінанси» та яка їх роль у сучасній економіці. Основні принципи розвитку «зелених» фінансів. Фактори, які сприяли появі та розвитку «зелених» фінансів у світі. Основні напрями фінансування в межах «зелених» фінансів. Чим «зелені» фінанси відрізняються від традиційних фінансових інструментів? Роль держави у розвитку ринку «зелених» фінансів.

Тема 3 . Інвестиційні моделі розвитку «зелених» фінансів

Поняття та сутність «зелених» фінансів. Передумови виникнення та розвитку «зелених» фінансів у світі. Роль інвестицій у забезпеченні сталого розвитку економіки. Основні принципи та напрями розвитку «зеленого» фінансування. Інвестиційні моделі розвитку «зелених» фінансів. Державна інвестиційна модель розвитку «зелених» фінансів. Приватна інвестиційна модель фінансування екологічних проєктів. Публічно-приватне партнерство у сфері «зелених» інвестицій. Модель міжнародного фінансування екологічних проєктів. Інституційна модель залучення інвестицій у «зелену» економіку. Фінансові інструменти реалізації інвестиційних моделей. Світовий досвід розвитку інвестиційних моделей «зелених» фінансів. Перспективи розвитку «зелених» фінансів в Україні. Зелені облігації як інструмент інвестування. Зелені кредити та банківське фінансування. Інвестиційні фонди сталого розвитку. Вуглецеві ринки та механізми торгівлі квотами на викиди. Державні субсидії, гранти та податкові стимули.

Тема 4. Індустрії 3,0 і 4,0 як трансформаційна основа формування зелених фінансів

Сутність та етапи розвитку індустріальних революцій. Теоретичні основи індустріального розвитку. Основні характеристики індустрії 3.0 (цифрової революції). Особливості та ключові технології індустрії 4.0. Вплив технологічного розвитку на трансформацію економічних систем. Технологічні основи індустрії 3.0 та 4.0. Роль автоматизації та комп'ютеризації у формуванні нової економіки. Основні технології індустрії 4.0 (штучний інтелект, Інтернет речей, великі

дані, (роботизація).
Цифровізація виробництва та її вплив на підвищення ресурсоефективності.
Взаємозв'язок індустрій 3.0 і 4.0 із розвитком зелених фінансів. Вплив
індустрії 4.0 на розвиток зелених фінансів. Перспективи розвитку зелених
фінансів в умовах індустрії 4.0. Світовий досвід інтеграції цифрових
технологій та зелених фінансів.

Змістова частина 2. Зелені фінанси в економіці країни.

Тема 5. Зелені фінанси для малого і середнього бізнесу

Роль зелених фінансів у забезпеченні сталого розвитку економіки.
Значення екологічно відповідального фінансування для малого і середнього
бізнесу. Особливості розвитку малого і середнього бізнесу в умовах зеленої
економіки. Поняття та роль малого і середнього бізнесу в економіці.
Основні екологічні виклики та можливості для МСП.
Переваги впровадження екологічних та енергоефективних технологій у
діяльність підприємств. Фінансові інструменти зеленого фінансування для
МСП. Зелені кредити для малого і середнього бізнесу.
Зелені інвестиції та інвестиційні фонди.
Гранти, субсидії та державні програми підтримки.
Міжнародні програми фінансування екологічних проєктів.
Краудфандинг та альтернативні джерела фінансування «зелених» проєктів.
Практика використання зелених фінансів у діяльності малого і середнього
бізнесу. Світовий досвід підтримки зеленого підприємництва. Роль банків
та фінансових установ у розвитку зеленого фінансування. Проблеми та
перспективи розвитку зелених фінансів для МСП. Основні бар'єри для
впровадження зелених фінансових інструментів.
Необхідність державної підтримки зеленого підприємництва.
Перспективи розвитку зеленого фінансування для малого і середнього
бізнесу в Україні.

Тема 6. Систейнове агровиробництво.

Теоретичні основи сталого агровиробництва. Поняття та сутність
сталого (систейнового) агровиробництва.
Передумови формування концепції сталого розвитку в аграрному секторі.

Основні принципи та цілі сталого сільського господарства. Екологічні аспекти сталого агровиробництва. Економічні аспекти сталого агровиробництва. Підвищення ефективності аграрного виробництва. Інновації та технології у сталому сільському господарстві. Інвестиції та фінансування сталого агровиробництва. Соціальні аспекти сталого агровиробництва. Забезпечення продовольчої безпеки. Світовий досвід сталого агровиробництва. Практика впровадження сталого сільського господарства у різних країнах. Міжнародні програми підтримки сталого аграрного розвитку. Перспективи розвитку сталого агровиробництва в Україні

Тема 7. Міжнародний досвід використання зелених фінансів.

Міжнародні ініціативи та організації у сфері зелених фінансів. Глобальні програми підтримки зеленого фінансування. Роль міжнародних фінансових організацій у розвитку зелених фінансів. Міжнародні стандарти та принципи зеленого фінансування. Фінансові інструменти зелених фінансів у міжнародній практиці. Зелені облігації як інструмент фінансування екологічних проєктів. Зелені кредити та інвестиційні фонди. Гранти, субсидії та податкові стимули для розвитку зелених проєктів. Досвід окремих країн у розвитку зелених фінансів. Практика використання зелених фінансів у країнах Європейського Союзу. Досвід розвитку зеленого фінансування у США. Використання зелених фінансів у країнах Азії. Роль державної політики у підтримці зелених фінансів. Значення міжнародного досвіду для розвитку зелених фінансів в Україні. Можливості адаптації міжнародного досвіду. Основні проблеми впровадження зелених фінансів в Україні. Перспективи розвитку зеленого фінансування в Україні.

Тема 8. Нові «зелені» продукти для фінансування декарбонізації. Теоретичні основи декарбонізації та зелених фінансів. Роль зелених фінансів у процесі скорочення викидів парникових газів. Глобальні цілі та міжнародні ініціативи у сфері декарбонізації. Фінансові механізми підтримки декарбонізації. Значення інвестицій у низьковуглецеву економіку. Основні джерела фінансування екологічних трансформацій. Роль державної політики у стимулюванні декарбонізації. Нові «зелені» фінансові продукти. Зелені облігації для фінансування екологічних проєктів. Перехідні (transition) облігації та кредити.

Кліматичні фонди та інвестиційні платформи.
 Використання фінансових технологій у зеленому фінансуванні. Роль фінансових технологій (FinTech) у розвитку зелених продуктів.
 Світовий досвід використання зелених фінансових продуктів. Практика застосування зелених фінансових інструментів у розвинених країнах.
 Перспективи розвитку зелених фінансових продуктів.

Тема 9. Перспективи розвитку зелених фінансів в Україні

Стан розвитку зелених фінансів в Україні. Формування ринку зелених фінансів в Україні.
 Нормативно-правове регулювання зеленого фінансування.
 Основні фінансові інструменти зелених фінансів, що використовуються в Україні. Основні напрями використання зелених фінансів. Фінансування відновлюваної енергетики. Підвищення енергоефективності та енергозбереження. Розвиток екологічного транспорту та інфраструктури. Проекти з охорони довкілля та управління відходами. Проблеми розвитку зелених фінансів в Україні. Недостатній рівень інвестицій у зелені проекти. Обмежений доступ до фінансових ресурсів. Недосконалість нормативно-правової бази. Низький рівень обізнаності бізнесу щодо зеленого фінансування. Перспективи та напрями розвитку зелених фінансів. Розширення використання зелених фінансових інструментів. Роль державної політики у розвитку зеленого фінансування. Залучення міжнародних інвестицій у зелені проекти. Інтеграція України до міжнародного ринку зелених фінансів.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових частин і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ.	Лаб	інд
<i>Змістова частина 1. Поняття зелених фінансів та фінансової інфраструктури</i>					

Тема 1. «Зелені» фінанси як основна перспектива системного розвитку	14	4	4	-	-	6
Тема 2. Фінансові інструменти «зелених» фінансів	8	2	2	-	-	4
Тема 3. Інвестиційні моделі розвитку «зелених» фінансів	8	2	2	-	-	4
Тема 4. Індустрії 3,0 і 4,0 як трансформаційна основа формування зелених фінансів	12	2	4	-	-	6
<i>Разом за змістовою частиною 1</i>	42	10	12	-	-	20
<i>Змістова частина 2. Зелені фінанси в економіці країни</i>						
Тема 5. Зелені фінанси для малого і середнього бізнесу	12	2	4	-	-	6
Тема 6. Систейнове агровиробництво	8	2	2	-	-	4
Тема 7. Міжнародний досвід використання зелених фінансів	8	2	2	-	-	4
Тема 8. Нові «зелені» продукти для фінансування декарбонізації	10	2	2	-	-	6
Тема 9. Перспективи розвитку зелених фінансів в Україні	10	2	2	-	-	6
<i>Разом за змістовою частиною 2</i>	48	10	12	-	-	26
УСЬОГО ГОДИН	90	20	24	-	-	46

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. «Зелені» фінанси як основна перспектива системного розвитку	4
2	Тема 2. Фінансові інструменти «зелених» фінансів	2
3	Тема 3. Інвестиційні моделі розвитку «зелених» фінансів	2
4	Тема 4. Індустрії 3,0 і 4,0 як трансформаційна основа формування зелених фінансів	2
5	Тема 5. Зелені фінанси для малого і середнього бізнесу	2
6	Тема 6. Систейнове агровиробництво	2
7	Тема 7. Міжнародний досвід використання зелених фінансів	2
8	Тема 8. Нові «зелені» продукти для фінансування декарбонізації	2
9	Тема 9. Перспективи розвитку зелених фінансів в Україні	2
Разом		20

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. «Зелені» фінанси як основна перспектива системного розвитку	4
2	Тема 2. Фінансові інструменти «зелених» фінансів	2
3	Тема 3. Інвестиційні моделі розвитку «зелених» фінансів	2
4	Тема 4. Індустрії 3,0 і 4,0 як трансформаційна основа формування зелених фінансів	4
5	Тема 5. Зелені фінанси для малого і середнього бізнесу	4
6	Тема 6. Систейнове агровиробництво	2
7	Тема 7. Міжнародний досвід використання зелених фінансів	2
8	Тема 8. Нові «зелені» продукти для фінансування декарбонізації	2
9	Тема 9. Перспективи розвитку зелених фінансів в Україні	2
Разом		24

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	не передбачено навчальним планом	-

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. «Зелені» фінанси як основна перспектива системного розвитку	6
2	Тема 2. Фінансові інструменти «зелених» фінансів	4
3	Тема 3. Інвестиційні моделі розвитку «зелених» фінансів	4
4	Тема 4. Індустрії 3,0 і 4,0 як трансформаційна основа формування зелених фінансів	6
5	Тема 5. Зелені фінанси для малого і середнього бізнесу	6
6	Тема 6. Систейнове агровиробництво	4
7	Тема 7. Міжнародний досвід використання зелених фінансів	4
8	Тема 8. Нові «зелені» продукти для фінансування декарбонізації	6
9	Тема 9. Перспективи розвитку зелених фінансів в Україні	6
Разом		46

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні робота є однією з форм самостійної роботи здобувачів, яка передбачає створення умов для як найповнішої реалізації творчих можливостей і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. У

процесі виконання індивідуальної роботи здобувач вищої освіти повинен продемонструвати вміння:

- формулювати мету і завдання роботи;
- обґрунтовувати методи вирішення поставлених завдань;
- розробляти структуру роботи;
- працювати з літературними джерелами;
- виявляти проблеми в рамках досліджуваної теми;
- формулювати результати своєї роботи і давати їм оцінку.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання та передбачає написання реферату на одну із запропонованих тем. Разом з тим у здобувач освіти може запропонувати свою тему у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Також за бажанням студент може написати декілька рефератів протягом семестру для підвищення загальної оцінки за курс.

Окрім цього може бути зараховано прослуховування курсів у відповідності до тем навчальної дисципліни на платформах EdEra, Prometheus. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

Теми презентацій (рефератів, доповідей) з дисципліни «Зелені фінанси»

1. Сутність та значення зелених фінансів у сучасній економіці.
2. Роль зелених фінансів у досягненні цілей сталого розвитку.
3. Історія розвитку зелених фінансів у світі.
4. Основні принципи та концепції зеленого фінансування.
5. Роль фінансового сектору у боротьбі зі зміною клімату.
6. Зелені фінанси як інструмент переходу до сталої економіки.
7. Взаємозв'язок сталого розвитку та зелених фінансів.
8. Роль інвестицій у розвитку зеленої економіки.
9. Зелені облігації як інструмент фінансування екологічних проєктів.
10. Зелені кредити: сутність та особливості використання.
11. Зелені інвестиційні фонди.
12. Вуглецеві кредити та ринок торгівлі викидами.
13. Зелені страхові продукти.
14. Кліматичні фонди та їх роль у фінансуванні екологічних проєктів.
15. ESG-інвестування та його значення для розвитку зелених фінансів.
16. Краудфандинг як джерело фінансування зелених проєктів.
17. Перехідні (transition) облігації.
18. Сталі фінансові інструменти у міжнародній практиці.
19. Зелені фінанси у відновлюваній енергетиці.
20. Фінансування енергоефективних проєктів.
21. Зелене фінансування у транспортному секторі.
22. Зелені фінанси у будівництві та нерухомості.
23. Зелене фінансування у промисловості.
24. Фінансування проєктів управління відходами.
25. Зелені інвестиції у водні ресурси.

26. Зелені фінанси у сільському господарстві.
27. Зелені фінанси для малого і середнього бізнесу.
28. Роль банків у розвитку зеленого фінансування.
29. Корпоративні стратегії зеленого фінансування.
30. Екологічна відповідальність бізнесу та фінансові механізми її підтримки.
31. Зелені інвестиції у корпоративному секторі.
32. Роль фінансових інновацій у розвитку зеленого бізнесу.
33. Індустрія 4.0 та її вплив на розвиток зелених фінансів.
34. Фінансові технології (FinTech) у зеленому фінансуванні.
35. Цифровізація фінансового сектору та сталий розвиток.
36. Використання великих даних для оцінки екологічних ризиків.
37. Блокчейн-технології у зелених фінансах.
38. Інноваційні фінансові продукти для декарбонізації економіки.
39. Міжнародні ініціативи у сфері зелених фінансів.
40. Роль міжнародних фінансових організацій у розвитку зелених фінансів.
41. Досвід Європейського Союзу у розвитку зеленого фінансування.
42. Зелені фінанси у США.
43. Розвиток зелених фінансів у країнах Азії.
44. Досвід Китаю у розвитку зелених інвестицій.
45. Світові тенденції розвитку зелених фінансів.
46. Фінансування процесів декарбонізації економіки.
47. Кліматичні інвестиції та їх роль у зниженні викидів CO₂.
48. Вуглецеві ринки та їх економічне значення.
49. Роль фінансових інструментів у боротьбі зі зміною клімату.
50. Фінансування проєктів відновлюваної енергетики.
51. Стан розвитку зелених фінансів в Україні.
52. Нормативно-правове регулювання зелених фінансів в Україні.
53. Перспективи розвитку зеленого фінансування в Україні.
54. Зелені облігації в Україні: можливості та перспективи.
55. Інвестиції у відновлювану енергетику України.
56. Роль банківського сектору у розвитку зелених фінансів в Україні.
57. Міжнародна підтримка зелених проєктів в Україні.
58. Стале (sustainable) агровиробництво та фінансові механізми його підтримки.
59. Зелені фінанси у розвитку аграрного сектору.
60. Інвестиції у органічне сільське господарство.
61. Роль зелених фінансів у формуванні циркулярної економіки.
62. Зелені фінанси як інструмент екологічної модернізації економіки.
63. Ризики та виклики розвитку зелених фінансів.
64. Проблема «greenwashing» у сфері зелених фінансів.
65. Соціально-економічні ефекти зелених інвестицій.
66. Майбутнє зелених фінансів у глобальній економіці.
67. Роль державної політики у розвитку зеленого фінансування.
68. Інвестиційні моделі розвитку зелених фінансів.
69. Перехід до низьковуглецевої економіки та фінансові механізми його підтримки.

70. Перспективи розвитку зелених фінансів у контексті глобальних екологічних викликів.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни успішно використовуються традиційні та інноваційні методи навчання. Добре обладнані навчальні аудиторії ХДАЕУ, наявність технічних засобів навчання, комп'ютерна підтримка навчального процесу, сучасна наочність сприяють реалізації «золотого правила» дидактики: використанню методів ілюстрації, демонстрації, якісному проведенню практичних робіт, організації плідної навчально-дослідної та науково-дослідної роботи.

Для проведення лекційних занять використовуються такі методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод; частково-пошуковий, або евристичний метод.

При викладанні практичних та лабораторних занять використовуються: репродуктивний метод – розв'язування задач вивченого матеріалу на основі зразка або правила; частково-пошуковий - це організація активного пошуку розв'язання окремих задач під керівництвом викладача і його вказівок; евристична бесіда - перевірений спосіб активізації мислення, спонукання до пізнання; дослідницький метод - здобувачі вищої освіти самостійно розв'язують задачі за темами практичних занять дисципліни.

Самостійна робота застосовує: пояснювально-ілюстративний метод - здобувачі вищої освіти здобувають знання з навчальної або методичної літератури, через електронний посібник у «готовому» вигляді; дослідницький метод.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Використовують наступні методи контролю: усний, письмовий, комбінований, дискусійний.

Форми контролю, які використовуються:

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Усний контроль – опитування на лекції, практичному занятті. Письмовий контроль – перевірка розв'язку задач практичного заняття, контрольна робота. Вимоги та методи до поточного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тощо. Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається: а) способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру; б) способом виконання завдань самостійної роботи здобувача. Проміжна атестація має визначити рівень знань здобувача з програмного матеріалу змістової частини (рейтингова оцінка із змістової частини), отриманих

під час усіх видів занять і самостійної роботи. Контрольні роботи, що виконуються під час самостійної роботи здобувача, – це індивідуальні завдання, які передбачають самостійне виконання здобувачем певної практичної роботи на основі засвоєного теоретичного матеріалу.

Поточний підсумковий контроль: залік

Проміжний контроль з дисципліни «Зелені фінанси» включає оцінювання результатів самостійного вивчення теоретичного та практичного матеріалу.

Основні методи контролю знань здобувачів:

за окремою змістовою частиною:

- усна перевірка (опитування, розв'язання проблемних ситуацій тощо) на практичних заняттях (15 занять × 1 бал = 15 балів);
- тестова перевірка за темами дисципліни (15 тем × 1 бал = 15 балів);
- практична перевірка - розв'язання завдань (18 балів);
- захист рефератів, доповідей (1 робота × 2 бали = 2 бали);
- до 10 додаткових балів за участь у неформальній освіті, участь у конференціях, проходження стажування тощо.

Поточний контроль: загальна (максимальна) сума балів за змістові частини – 50; загальна (максимальна) сума балів, з урахуванням додаткових балів - 60.

Здобувач вищої освіти може бути допущений до екзамену, якщо він має позитивні оцінки за підсумками кожної із змістових частин.

Підсумковий контроль: залік – загальна сума балів – 40.

Максимальна кількість - 100 балів.

Опитування є один із способів обліку знань. Критерії оцінювання відповідей:

- повнота і правильність відповіді;
- ступінь усвідомлення та розуміння вивченого;
- повне і правильне викладення (оформлення) відповіді.

Оцінка «5» (відмінно) – 1 бал – ставиться, коли вивчений матеріал засвоєний у повному обсязі, здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня володіє необхідними знаннями і вміннями. Відповіді здобувача вищої освіти демонструють глибоке розуміння матеріалу, правильне застосування знань і умінь, необхідних для відповіді, не містять істотних помилок. Здобувач точно формулює думки і обґрунтовує їх послідовно, логічно викладає матеріал, виявляє вміння ілюструвати теоретичні знання, аналізує, наводить приклади і розв'язує проблемно-практичні ситуації, робить висновки.

Оцінка «4» (добре) – 0,75 бали – ставиться, коли здобувач вищої освіти володіє необхідними знаннями і вміннями (вимоги, що й на оцінку відмінно), проте у засвоєнні навчального матеріалу мають місце незначні прогалини і окремі неточності. Відповіді здобувача виявляють розуміння матеріалу, правильне застосування знань і умінь, необхідних для відповіді, але містять окремі помилки і невеликі неточності. При викладенні матеріалу допускається деяка непослідовність, незначні неточності у формуванні думок.

Оцінка «3» (задовільно) – 0,5 бали – ставиться, якщо здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня володіє знаннями і уміннями з дисципліни, але вони носять розрізнений характер, знання недостатньо глибокі, а уміння проявляється слабо. У засвоєнні навчального матеріалу мають місце суттєві неточності. Відповіді не глибокі, містять істотні помилки, у тому числі у висновках, аргументація слабка.

Оцінка «2» (незадовільно) – 0-0,37 бали – здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня розв'язує завдання без належного теоретичного обґрунтування результатів, рішення має суттєві помилки, зовсім не розв'язує завдання або невірно.

Виконання тестових завдань. Тематичний тест складається з 10 завдань за правильне виконання яких здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня отримує 1 бал. Одне правильно виконане тестове завдання має вагу в 0,1 бали.

Оцінка «5» (відмінно) – 0,9-1 бал.

Оцінка «4» (добре) – 0,6-0,8 бали.

Оцінка «3» (задовільно) – 0,3-0,5 бали.

Оцінка «2» (незадовільно) – 0-0,2 бали.

Виконання і захист доповідей. Критеріями оцінювання реферативних робіт є повнота розкриття теми, висвітлення сучасного стану та перспективних змін об'єкта дослідження, дотримання логіки та послідовності викладу, якісне оформлення доповіді з дотриманням вимог вищої школи, володіння матеріалом обраної теми при презентації реферату. Максимальна кількість балів за доповідь з її захистом – 4 бали.

Оцінка «5» (відмінно) - 4 бали, якщо:

- тема реферату актуальна та відзначається практичною спрямованістю;
- у роботі здійснено ґрунтовний аналіз усіх аспектів проблеми;
- використано сучасні джерела, у тому числі періодичні видання, монографії, які дають змогу висвітлити теоретичні й прикладні аспекти теми;
- матеріал роботи добре структурований, логічно викладений та побудований на конкретному прикладі;
- висновки відповідають завданням роботи, свідчать про реалізацію мети дослідження;
- рекомендації є обґрунтованими та мають практичну значущість;
- роботу оформлено з дотриманням встановлених правил.

Оцінка «4» (добре) – 2,25-3,5 бали, якщо:

- тема реферату актуальна;
- у роботі здійснено аналіз основних аспектів проблеми;
- використано джерела, які дають змогу розкрити теоретичні й прикладні аспекти теми;
- матеріал роботи структурований, логічно викладений та побудований на конкретному прикладі;
- висновки відповідають завданням роботи;
- рекомендації мають практичну спрямованість;
- оформлення роботи в цілому відповідає встановленим правилам.

Оцінка «3» (задовільно) – 1,5-2 бали, якщо:

- здійснений здобувачем вищої освіти першого (бакалаврського) рівня теоретичний аналіз не повною мірою відповідає темі, меті і завданням дослідження;

- використані джерела не дають можливості повністю розкрити проблему;
- висновки не повністю відповідають завданням роботи;
- рекомендації недостатньо обґрунтовані;
- робота в цілому оформлена згідно з правилами, але є певні недоліки.

Оцінка «2» (незадовільно) – 0-1 бал, якщо:

- здійснений здобувачем вищої освіти першого (бакалаврського) рівня аналіз не відповідає темі, меті і завданням дослідження;

- у змісті реферату не аналізується об'єкт дослідження, певні положення не ілюструються (в т.ч. таблицями, графіками тощо).

- здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня не використовував необхідні літературні, нормативні джерела і статистичні дані;

- висновки не відповідають завданням роботи;

- оформлення роботи не відповідає встановленим правилам.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ З ДИСЦИПЛІНИ «ЗЕЛЕНІ ФІНАНСИ» (підсумковий контроль - залік)

Поточне тестування та самостійна робота								
Змістова частина 1				Змістова частина 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9
6	4	4	6	6	6	6	6	6

Разом: поточне тестування та самостійна робота	Додаткові бали	Підсумковий контроль (залік)	Сума
50	10	40	100

T1, T2... T11 – теми змістових частин.

Додаткові бали – за представлення результатів науково-дослідних робіт на конференціях, участь у неформальній освіті (професійних курсах, тренінгах, вебінарах; громадській освіті; професійному стажуванні; онлайн освіті тощо).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності/Local grade	Оцінка ЄКТС grade		Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Excellent	відмінно
82-89	B	Good	добре
74-81	C		

64-73	D	Satisfactory	задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	незадовільно
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Для освоєння навчальної дисципліни «Зелені фінанси» розроблено:

1. Презентації лекцій.
2. Методичні рекомендації до практичних занять.
3. Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувача.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

Боронос В. Г. Фінансовий потенціал території у державній фінансовій політиці: методологія і практика управління: дис. д-ра. екон. наук : 08.00.08 / Сумський державний університет. Суми, 2012. 434 с. 2. Канонішена-Коваленко К. Екологічний податок від А до Я. Київ: Фондація «Відкрите Суспільство», 2017. 108 с. 3. Кашенко О. Л. Фінанси природокористування. Суми: «Університетська книга», 2000. 421 с. 4. Матвійчук Н. М. Фінанси природокористування: навч. посіб. Луцьк: Терен, 2019. 284 с. 5. Про ринок природного газу: Закон України від 9 квіт. 2015 р. № 329-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/329-19>. 6. Про страхування: Закон України від 7 берез. 1996 р. № 85/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>. 7. Структурні зміни в економіці природокористування: теоретичні основи та прикладні аспекти / за ред. О. М. Стрішенець. Луцьк: Вежа-Друк, 2016. 180 с. 8. Суб'єкти господарювання: оподаткування, контроль та аудит: навчальний посібник / Давидов Г. М. та ін.; за ред. Г. М. Давидова. К.: «ТОВ Видавництво «Сова», 2016. 590 с.

Додаткова

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. (поточна редакція від 01.01.2020). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> .
5. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р., № 436-IV. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
6. Про банки і банківську діяльність. Закон України № 2121-III від 07.12.2000 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua> .
7. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку «Загальні вимоги до фінансової звітності». Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua> .

Інформаційні ресурси

8. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
9. <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>
10. <http://www.nbuv.gov.ua/node/1819>
11. <http://www.ukrstat.gov.ua/>